



**Силабус**  
навчальної дисципліни  
**Гендерна психологія**  
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Психологія  
Спеціальність: 053 Психологія  
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки  
Рівень вищої освіти: перший

<b>Викладач</b>	Любов СПІВАК
<b>Посилання на сайт</b>	bdpu.org.ua <a href="https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1892">https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1892</a>
<b>Контактний тел.</b>	
<b>Е-mail викладача:</b>	liubovsk23@gmail.com
<b>Графік консультацій</b>	Індивідуальний

**Обсяг курсу на поточний навчальний рік:**

Форма навчання	Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
Денна	4/120	20	18	82	екзамен
Заочна		4	2	114	

**Семестр:** весняний

**Мова навчання:** українська

**Ключові слова:** гендер, стать, гендерна ідентичність, гендерні ролі, гендерні стереотипи.

**Мета та предмет курсу:**

**Метою** викладання «Гендерної психології» є забезпечення загальної теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти у галузі гендерної психології.

**Предметом** «Гендерної психології» є психологічні основи гендерних відмінностей, гендерної ідентичності та гендерних ролей.

**Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами  
освітньо-професійної програми**

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1.	<b>Загальні</b>	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Розуміння інформації, її кількісний та якісний аналіз, здійснення узагальнення та інтерпретації, критичне оцінювання й висновки.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога. Знання фактів, розуміння закономірностей та механізмів виникнення, розвитку й прояву психічних явищ та феноменів у контексті вирішення професійних завдань.</p>	<p>ПРН1. Розуміти наукову інформацію та вміти здійснювати її попередній аналіз, синтез, узагальнення, інтерпретацію та оцінювання; обґрунтовувати власну позицію.</p> <p>ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку й функціонування психічних явищ і феноменів у контексті вирішення професійних завдань.</p>
2	<b>Спеціальні (фахові)</b>	<p>ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. Знання про етапи розвитку та становлення психології як науки; про психічні явища, їх виникнення, розвиток та прояви; основні поняття, категорії психологічної науки; закономірності психічного та психофізіологічного розвитку; особливості вікового розвитку; виникнення, формування та прояви порушень психічного розвитку; механізми міжособистісної взаємодії в різних соціальних групах та спільнотах.</p> <p>ФК7. Здатність до ефективного міжособистісного спілкування у процесі професійної діяльності. Організація ефективного міжособистісного спілкування як уміння вислуховувати, сприймати та розуміти інформацію; здійснювати зворотній зв'язок із співрозмовниками; користуватися навичками невербальної та невербальної комунікації; спостерігати та оцінювати співрозмовників і себе у процесі спілкування.</p>	<p>ПРН13. Розуміти основні поняття, категорії, методи, етапи розвитку та становлення психологічної науки; факти, механізми та закономірності психічних явищ, особливості психічного розвитку особистості та його можливих порушень протягом онтогенезу; особливості міжособистісної взаємодії у соціальних групах та спільнотах.</p> <p>ПРН10. Демонструвати уміння взаємодіяти з особами, що мають культурні, гендерно-вікові особливості, з гетерогенними групами на засадах емпатії, толерантності й поваги.</p>

## **Зміст курсу**

### **Змістовий модуль 1. Основи гендерної психології. Психологія гендерних відмінностей.**

**Тема 1. Вступ до гендерної психології.** Предмет, об'єкт і завдання гендерної психології. Методологічні основи гендерної психології. Основні теорії гендеру. Гендерна соціалізація. Гендерні стереотипи. Методи гендерної психології. Статеворольовий опитувальник С. Бем.

**Тема 2. Параметри гендерної поведінки особистості.** Поняття про маскуліність, фемінність, андрогінність. Гендерна ідентичність. Статеві орієнтації. Бінарна та небінарна ідентичність.

**Тема 3. Гендерні ролі та їх характер.** Гендерні ролі в різних культурах. Формування гендерних ролей у різних культурах. Гендерна комунікація. Гендерна експресія. Соціостатеві установки в різних культурах.

**Тема 4. Психологія гендерних відмінностей.** Гендерні стереотипи. Гендерна рівність. Гендерна нерівність. Гендерна поведінка. Гендерна віктимологія. Гендерні відмінності в психологічному консультуванні та психотерапії.

**Методи навчання:** словесні (лекція, бесіда); наочні (презентації, відеосюжети); практичні: (дослідження, психологічні ситуації); методи стимулювання навчання (навчальна дискусія, ситуація пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (усний і письмовий контроль).

### **Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):**

*Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Своєчасне виконання практичних завдань і самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях, згідно графіка.

*Політика щодо академічної доброчесності.* Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для здобувачів БДПУ, згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ. Очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При

повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до здобувача можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

*Політика щодо відвідування.* Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із викладачем. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання всіх видів письмових робіт цього курсу.

**Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:** *технічне* (комп'ютер, ноутбук, смартфон); *програмне* (Zoom, Power Point, Moodle, репозитарій); *наочність* (презентації, відео).

### **Система оцінювання та вимоги:**

Оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного і підсумкового контролю та максимально складає 100 балів.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активність здобувачів на занятті, відповіді на питання, обговорення дискусійних і додаткових питань, виконання практичних завдань та самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену.

### **Максимальна оцінка навчальних досягнень здобувача вищої освіти**

1. Максимальна сума балів поточного контролю (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання: поточний контроль (максимально 25 балів) і самостійна робота (максимально 25 балів); для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання: поточний контроль (максимально 15 балів) і самостійна робота (максимально 35 балів)) – 50 балів.
2. Максимальна сума балів підсумкового екзаменаційного контролю (тестування (максимально 50 балів) – 50 балів.
3. Максимальна сума балів за навчальну дисципліну (підсумкове оцінювання) – 100 балів.

***Таблиця 1. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю (екзамен)***

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
46-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
41-45	добре		B (дуже добре)
36-40			C (добре)
31-35	задовільно	не зараховано	D (задовільно)
25-30			E (достатньо)
13-24	незадовільно	не зараховано	FХ (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-12	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час поточного контролю та підсумкового контролю (екзамену) (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

**Таблиця 2. Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання**

Сума балів за всі види навчальної діяльності за 100-бальною шкалою	Шкала оцінювання ЄКТС		Критерії оцінювання	Національна шкала оцінювання	
	Оцінка за шкалою ЄКТС	Значення оцінки за шкалою ЄКТС		Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання,	відмінно	зараховано

			без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, може використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді.	
78-89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці творчо розв'язує вправи і завдання у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре
65-77	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; вміє контролювати власну діяльність; виправляти помилки, добирати аргументи для підтвердження своїх думок.	
58-64	D	задовільно	Здобувач відтворює значну	задовільно

			частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
50-57	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, фрагментів.	незадовільно	

**Таблиця 3. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

Сума	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
------	-------------------------------	-----------------------

балів за всі види навчальної діяльності	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (дуже добре)
65-77			C (добре)
58-64	задовільно		D (задовільно)
50-57			E (достатньо)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

### Список рекомендованих джерел

#### *Основні*

1. Говорун Т. В., Кікінежді О. М. Гендерна психологія : навч. посіб. Київ : Академія, 2004. 308 с.
2. Заграй Л. Д. Теорії гендеру: гендерні дослідження у психології : навч. посіб. Івано-Франківськ : К.Т. Петраш, 2019. 263 с.
3. Панчук Н. П. Гендерна психологія: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Практична психологія спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний ун-т імені Івана Огієнка, 2023. 273 с. <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7475>
4. Щотка О. П. Гендерна психологія: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2019. 358 с. <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/2157/1/Gender-Psychology-Shchotka.pdf>

#### *Допоміжні*

1. Богдан Ж., Мовчан Я. Гендерна психологія : навч.-метод. посіб. для здобувачів другої (магістерської) вищої освіти за спеціальністю 053

- Психологія. Харків : Друкарня Мадрид, 2021. 155 с.  
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51465>
2. Католик Г., Легка А. Психологія статі: навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 184 с.  
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/8647>
  3. Основи вікової та гендерної психології: навч. посіб. \ {Петровська Т.В., Толкунова І.В., Жукова Г.В., Курдибаха О.М., Булгакова Т.М.}; за заг. ред. Т.В. Петровської. Київ : Видавець; Позднишев, 2021. 192 с.  
<https://reposit.uni-sport.edu.ua/server/api/core/bitstreams/31f9228b-564a-44c0-8193-8a33a4d7be60/content>
  4. Ткалич М. Г. Гендерна психологія. Київ: ВЦ «Академія», 2025. 256 с.
  5. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків : Прапор, 2005. 640 с.